

Adı, Anısı ve Eserleri ile Düşündüren... ...Maarif Vekilleri

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.ereel@canerel.com.tr

Sabah,

- Başarı
 - Kızlarda %73
 - Erkeklerde %66
- Doğru cevap sayısı
 - Türkçe 17
 - Sosyal Bilimler 12
 - Matematik 5
 - Fen 4

şeklinde öğrendiğim "YGS2017 sonuçları" ile ilgili gece boyunca aklıma takılması sonrasıydı... Üstüne üstlük, OECD değerlendirmesinde ve PISA sonuçlarında dikkat çeken bir ulusal başarısızlığımız da vardı.

Uzun süre "Milli Eğitim" otoritesi, süreçleri ve usullerini de düşünmüştüm...

Birkaç saat sonra Cebeci Asri (Çağdaş) Mezarlığına gittik; 54 yıllık bir arkadaşımın annesinin cenaze töreni için... Işıklar içinde uyumasını dilediğim Fatma Ana'nın bende de "Ana"lık emeği vardı..

Arabayı park ettiğimiz noktadan camiye yönelmemizden birkaç adım sonrasında sade bir bahçede,

- Vasif Çınar,
- Mustafa Necati,
- Dr. Reşit Galip,

beylere ait yan yana duran mütevazî ama vakur üç benzer kabir dikkatimi çekti; Cumhuriyet'in seçkin üç Maarif Vekili (Milli Eğitim Bakanı) idiler...

İsimleri kafamda genç yaşta Edebi Filo'ya yükselmeleri ile hep soru işaretine de sahiptir!

Hüseyin Vasıf (1896 - 2 Haziran 1935)

"Eğitim ve Öğretim Birliği Yasası"nı çıkarmış ve iki dönem (6 Mart 1924 - 22 Kasım 1924 ve 28 Şubat 1929 - 7 Nisan 1929) Milli Eğitim Bakanı olmuştur.

Önergelerini hazırladığı "Eğitim ve Öğretim Birliği (Tevhid-i Tedrisat)" yasası 3 Mart 1924'te teklifin kabul edilmesinden 3 gün sonra Millî Eğitim Bakanı olarak atanması ile,

- Medreseler kapatılmış...
- Okullar laikleştirilmiş...
- Öğretmen okullarının sayısının arttırılmasına başlanmış...
- Yabancı uzmanlar getirilip eğitimin planlanması konusu ele alınmış...
- Özellikle dünyanın en büyük eğitimcisi sayılan John Dewey çağrılmış ve bir rapor hazırlanmış...

...bu radikal uygulamaları tutucu çevrelerin eleştirilerine neden olunca 21 Kasım 1924 tarihinde (8 ay süren) bakanlığından istifa etmiştir.

Mustafa Necati Bey'in ani ölümü ile oluşan süreç sonunda ikinci defa Milli Eğitim Bakanı olmuştur.

Ani bir hastalık sonucu (!) 2 Haziran 1935 günü 39 yaşında hayata veda etmiştir.

Mustafa Necati (1894 - 1 Ocak 1929)

"Tevhid-i Tedrisat" sürecinde ve "Harf Devrimi" esnasında görev yapan, "Milli Eğitim" meşalesinin ve "yenileştirilmiş" okulların yurt yüzeyine yayılmasını temsil edecek şekilde, (20 Aralık 1925 - 1 Ocak 1929) Milli Eğitim Bakanı olmuştur.

Türk Tayyare Cemiyeti tarafından Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Tayyare Mühendisleri olarak yetiştirilecek öğrencilerin seçilerek ve Avrupa'ya gönderilmesi sürecinde cemiyetle işbirliği yapan Maarif Vekâleti yöneticisidir.

Millet Mektepleri'nin açıldığı 1 Ocak 1929 günü apandisit patlaması sonucu (!) 35 yaşında hayata veda etmiş, Gazi Mustafa Kemal'in onun kaybını duyunca "Ne evlattı o..." diyerek gözyaşı döktüğü Marif Vekili'dir...

Dr. Reşit Galip (1893 - 5 Mart 1934)

Asıl ismi **Mustafa Reşit** olarak bilinir; atılımlarla geçen bir süreçte (19 Eylül 1932 - 13 Ağustos 1933) döneminde Milli Eğitim Bakanı olmuştur.

Atatürk'ün "Az zamanda çok işler yaptık" dediği yıl Milli Eğitim Bakanı'dır.

Andımız (Öğrenci Andı) metninin yazarıdır.

Bakanlığı döneminde en büyük dönüşüm 1933 yılındaki "Üniversite Reformu" olmuştur. Bu yasanın yürürlüğe girmesinden önce kadronun saptanmasına ilişkin yoğunlaşan eleştiriler yüzünden bakanlıktan istifa etmiş, istifasının nedeni olarak iki haftadır süren rahatsızlığı gösterilmiştir.

Rahatsızlığı zatürreye (!) dönüşmesi sonrası 5 Mart 1934 günü 41 yaşında hayata veda etmiştir.

